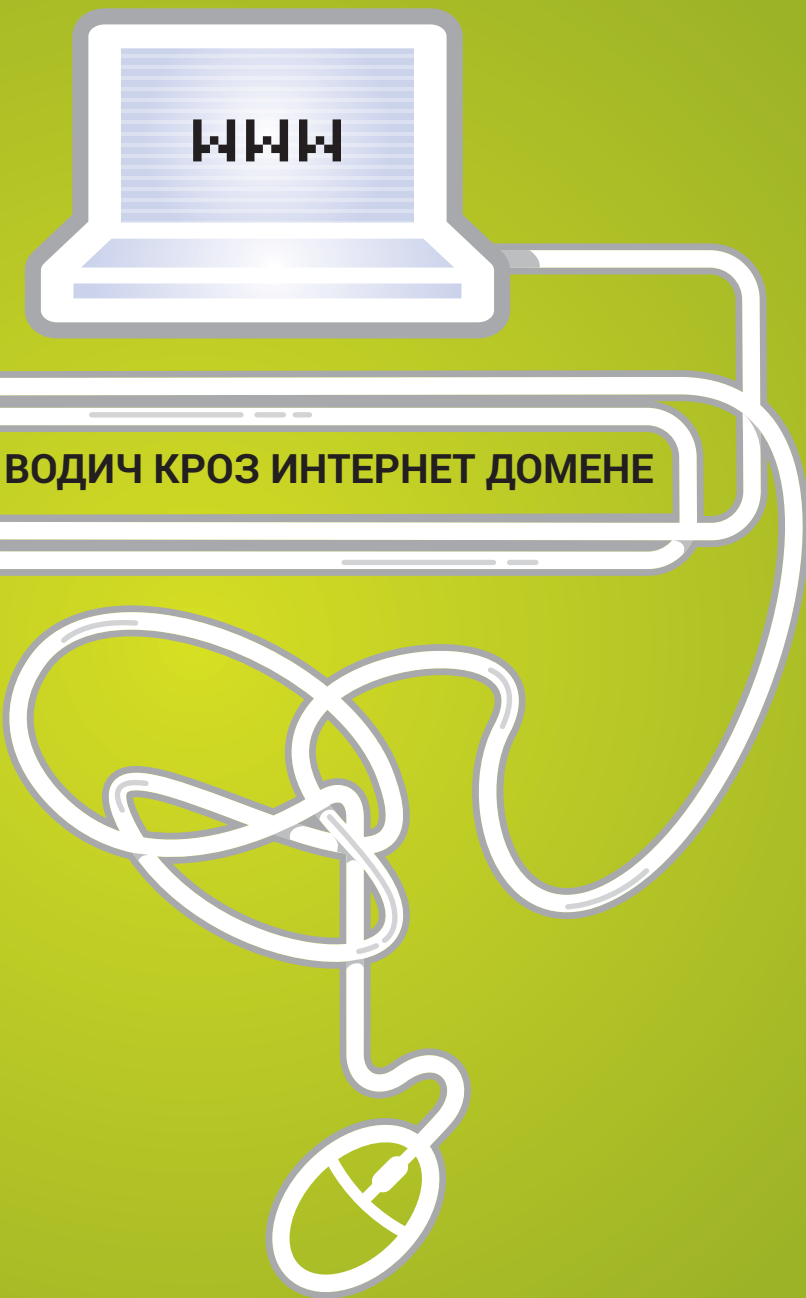

ПРИРУЧНИК ЗА СУДИЈЕ, АДВОКАТЕ,
ТУЖИОЦЕ И ПОЛИЦИЈСКЕ ИНСПЕКТОРЕ

.rs

.cpb

ПРАВНИ ВОДИЧ КРОЗ ИНТЕРНЕТ ДОМЕНЕ

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	4
УВОД	4
СИСТЕМ АДРЕСА НА ИНТЕРНЕТУ	5
Организација система назива домена	6
Шта се догађа када се потражи назив домена?	7
СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ДОМЕНИ	8
Правни основ	8
Организације, улоге и одговорности	8
КАДА НАСТАНЕ СПОР	9
Доменски спорови - мере	10
Спорови у вези са садржајем или услугама - мере	10
Уклањање садржаја или услуге	10
Уклањање назива домена повезаног са садржајем или услугом	10
Шта се догађа кад се уклони назив домена?	11
ПОСТУПЦИ СА НАЗИВИМА ДОМЕНА	12
Заштита података о контакту	13
Достављање података из Регистра	13
ПРИМЕРИ АРБИТРАЖНИХ ОДЛУКА	14
КОНТАКТ	15

ПРЕДГОВОР

Свет Интернета пролази кроз буран период техничког и политичког развоја, што се посебно одражава на питања назива интернет домена, а оба ова фактора постала су важни делови инфраструктуре савременог друштва. Логично, појављују се и спорови око ових питања, као што су они у вези са правима на заштићене робне марке и повредом тих права регистрацијом и коришћењем неких назива домена. Поред тога, постоје и повреде које су кривичноправног карактера и тичу се незаконитих активности на Интернету. Овај водич о Интернету и називима домена припремљен је да би обезбедио онима који се тиме баве, као што су судије, адвокати, јавни тужиоци и полиција, одређени ниво знања техничких и практичних аспеката решавања спорова и законских процеса у овом подручју.

Ова област се стално развија, тако да је неопходно да се ове информације стално ажурирају. Зато препоручујемо да чешће посећујете интернет сајтове РНИДС-а www.rnids.rs и www.domen.rs, где ћете увек моћи да нађете најновију верзију овог водича и друге релевантне информације. Ми смо, наравно, увек на располагању ако желите директно да нам поставите питање.

Надамо се да ће Правни водич бити користан алат у вашем свакодневном раду и радо ћемо да уважимо ваше сугестије како да следеће издање буде још боље.

Право на објављивање овог издања РНИДС је добио љубазношћу **NORID**-а, норвешког националног интернет регистра, на основу превода и прилагођавања енглеске верзије њихове публикације под називом **DOMENEKONFLIKTER I RETTSSYSTEMET**, која је доступна на адреси www.norid.no/publikasjoner/domenejus.pdf.

УВОД

У овом водичу објашњавамо шта је назив домена, како је повезан глобални систем назива домена, и како је организована српска компонента овог система. Описујемо укључене организације, њихове улоге и одговорности, и објашњавамо разлике између спора који укључује само назив домена и спора око услуга или садржаја који се налазе на датом домену.

Такође, описујемо шта се догађа када се избрише назив домена. Важно је бити свестан предности које доноси брисање, али је такође битно да будемо потпуно свесни онога што се не решава приликом брисања домена, као и непланираних последица које могу настати као резултат брисања.

Као закључак дајемо вам преглед поступака који могу да се изведу са називима националних домена у Србији, и како се спорови могу решити, што унутар, што изван правног система.

О РНИДС-у

Фондација "Регистар националног интернет домена Србије", скраћено РНИДС, је стручна, нестраначка, невладина и недобитна организација, основана 8. јула 2006. од стране локалне интернет заједнице у Србији, са циљем да управља националним интернет доменима Србије. РНИДС окупља српску интернет заједницу, артикулише и заступа њене интересе, како у Србији, тако и у Европи и на глобалном нивоу.

Уз подршку надлежног министарства Републике Србије, РНИДС-у су на управљање поверени .RS и .CPB домен, делегирани од стране ICANN-а – организације одговорне за руковођење глобалном структуром Интернета. РНИДС управља Регистром националних интернет домена, у складу са одлукама ICANN-а од 11. септембра 2007. (за .RS домен) и 21. априла 2011. (за .CPB домен).

СИСТЕМ АДРЕСА НА ИНТЕРНЕТУ

Сваком интернет садржају или интернет сервису приступа се преко неког интернет домена, који је адресна ознака неке интернет локације. Корисницима Интернета најпознатији начини коришћења интернет домена су **интернет сајтови и е-пошта**, али они се користе и за бројне друге намене, као што су преузимање докумената или пријављивање на различите збирке података.

Како се приступа овим услугама? Сваки рачунар повезан на Интернет имају своју IP адресу, која се састоји од низа бројева. Користећи ове адресе можемо директно да се повежемо на други рачунар. Ипак, да корисници не би морали да памте ове дуге низове бројева, **Систем назива домена (DNS - Domain Name System)** додељује јединствен назив домена датог IP адреси.

У обичном говору се најчешће користи појам "интернет домен" и када се мисли на "назив интернет домена".

Интернет домен је скуп података који описује јединствену административно-техничку целину на Интернету, према правилима DNS система, а подаци могу да буду адресе рачунара, ресурса или сервиса на домену (www, mail, ftp...), називи и адресе DNS сервера и друго.

Назив интернет домена је текстуална ознака коју корисник региструје за своје потребе, чиме ствара административно-техничку могућност за видљивост интернет домена под тим називом. Назив интернет домена је активан када се изврши упис података у DNS табелу Регистра интернет домена и та табела активира на јавним DNS серверима. Он је саставни део веб адресе и адресе е-поште и на тај начин одређује ваш идентитет на Интернету.

Систем назива домена представља "телефонски именик" Интернета. Назив домена користи се за тражење адреса у систему назива домена на исти начин на који тражите име у телефонском именику да бисте нашли одговарајући број. Када се захтева услуга која се налази на неком интернет домену, Систем назива домена покреће потрагу за одређеном IP адресом. Сви знамо да се телефонски

разговор не изводи кроз телефонски именик. Исто тако, саобраћај на Интернету не пролази кроз систем назива домена, већ га DNS само усмерава.

Српски називи домена обично се пишу у облику **nazivfirme.rs** или **називфирме.срб**. Ако назив домена нуди услуге као што су интернет сајт и е-пошта, адреса може да буде **www.nazivfirme.rs**, а типична адреса е-поште је у формату **ime.prezime@nazivfirme.rs**. Адреса сајта може да се пише без "www" на почетку, наравно, ако су правилно подешени и DNS сервер и сервер на коме је хостован.

ВАЖНО: Могуће је да неко региструје интернет домен, а да се на том домену не нуде никакве услуге корисницима.

Назив домена је увек глобално јединствен. На пример, пошто се пишу другачије, називи домена као што су *nacionalnidomen.rs* и *nacionalni-domen.rs* представљају два различита домена. Ово правило се примењује чак и ако два назива домена имају исто значење и истог корисника домена, и упућују на исту IP адресу.

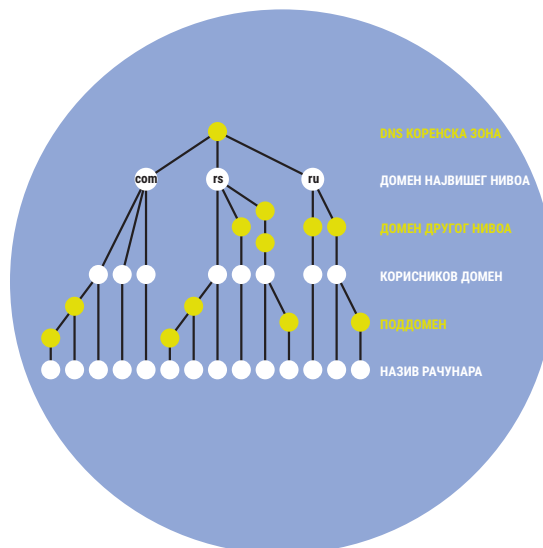

ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА НАЗИВА ДОМЕНА

Систем назива домена има хијерархијску структуру и може да се упоређи са системом корена, основе стабла. Највиши ниво често се зове **коренска зона DNS-а** (DNS root zone). Такозвани "домени највишег нивоа" представљају највиши ниво одмах испод корена. Постоје два типа домена највишег нивоа. Први су ознаке држава, као што су .RS и .CPБ (који представљају Србију), .RU (Русија) или .UK (Уједињено Краљевство), и правила која регулишу њихово коришћење доносе се на националном нивоу. Други су генерички домени највишег нивоа, као што су .COM, .ORG, .NET, а правила која уређују ове домene договарају се на глобалном нивоу.

Из угла корисника, називи интернет домена могу да буду регистровани у оквиру следећих категорија домена:

- **Национални домен највишег нивоа** (ccTLD – country code Top-level domain) – интернет домен који је повезан са одређеном државом или територијом. ccTLD се одређује на основу међународне двословне ознаке државе, који према стандарду ISO 3166-2, садржи слова енглеског алфавета (као што је домаћи .RS домен). Постоје и IDN ccTLD (Internationalized Domain Names ccTLD) који садрже и слова која не спадају у енглески алфabet (као што је домаћи .CPБ домен).
- **Генерички домен највишег нивоа** (gTLD – generic Top-level domain) – интернет домени везани за опште појмове или скраћенице, а називају се и глобални интернет домени (као што су .COM, .ORG, .NET, .EDU...).
- **Национални домен другог нивоа** (ccSLD – country code Second-level domain) – национални интернет домен који је регистрован испод ccTLD-a и од њега је одвојен тачком (нпр. у називу домена *beograd.org.rs*, „*org.rs*“ је ccSLD). Доменски простор ccTLD-ова је најчешће подељен на више ccSLD-ова (поддомена), који су намењени различитим категоријама регистраната (фирме, организације, образовне установе, појединци, академске установе, државни органи...). У оквиру националног домена .RS постоји шест ccSLD-ова (.CO.RS, .ORG.RS, .EDU.RS, .IN.RS, .AC.RS и .GOV.RS), као и у оквиру .CPБ домена (.ПР.CPБ, .ОРГ.CPБ, .ОБР.CPБ, .ОД.CPБ, .АК.CPБ и .УПР.CPБ).

ШТА СЕ ДОГАЂА КАДА СЕ ПОТРАЖИ НАЗИВ ДОМЕНА?

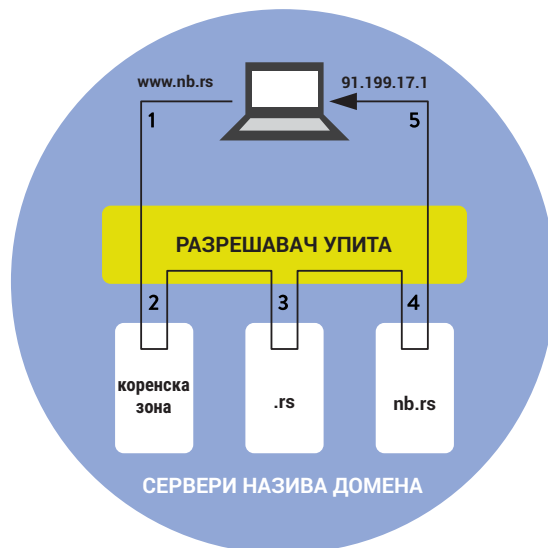
Сваки назив домена је описан на рачунару који обезбеђује информацију на којој се IP адреси налазе услуге које се нуде на датом домену. Ови рачунари се називају сервери назива домена (domain name servers) или DNS сервери. Корисник и не примећује да је у комуникацији са овим рачунарима.

Пример типичног упита:

Желите да потражите неку информацију објављену на сајту Народне библиотеке Србије. Знате да је адреса Библиотеке *www.nb.rs*, тако да то уписујете у адресно поље интернет прегледача (browser).

1. Како би нашао IP адресу сервера на коме је тражени сајт, ваш рачунар контактира други рачунар (тзв. разрешавач упита), то јест сервер чија је улога обрада упита у DNS систему и обично је лоциран код вашег пружаоца интернет услуга.
2. Посао разрешавача упита је да нађе IP адресу за *www.nb.rs*. Он шаље упит према једном од DNS сервера у корену глобалног система назива домена (root сервер). Коренски DNS сервери препознају само ниво домена који је испод њих у хијерархији (десно од тачке) и шаљу назад листу DNS сервера за *.rs*.
3. Разрешавач упита затим поново шаље упит једном од DNS сервера за *.rs*. Они такође препознају само ниво домена који је директно испод њих у хијерархији (лево од *.rs*), па шаљу назад листу DNS сервера за *nb.rs*.
4. Разрешавач упита понавља упит једном од DNS сервера за *nb.rs*, који одговара траженом IP адресом за *www.nb.rs* (на пример: 91.199.17.1). Напомињемо да је у пракси најчешће свеједно да ли је *www.nb.rs* или *nb.rs*, то јест ако је сервер правилно подешен показиваће исто.
5. Разрешавач упита затим шаље IP адресу вашем рачунару. Када ваш интернет прегледач прими адресу, може да контактира директно са сервером на коме је хостован сајт Библиотеке и да преузме сајт који желите.

DNS сервер: Рачунар који одговара на упите у вези са називом домена под којим је регистрована нека интернет адреса, као што је: „Која је IP адреса за *www.nb.rs*?”

СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ДОМЕНИ

Израз „национални интернет домени” односи се на оне називе домена који су регистровани унутар .RS и .CPB домена. Збирка података Регистра националних интернет домена садржи податке о регистрованим називима .RS и .CPB домена, њиховим корисницима (регистрантима), адресама DNS сервера који омогућавају видљивост интернет домена чији је назив регистрован у Регистру и друге регистрационе податке. Крајем 2015. било је регистровано око 90.000 назива националних домена.

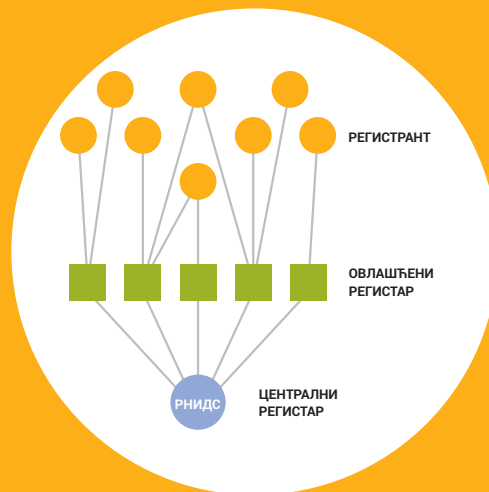
ПРАВНИ ОСНОВ

Управљање српским доменима највишег нивоа врши се у складу са Општим условима о регистрацији назива националних интернет домена. Овај документ описује активности које су везане за послове регистрације домена, као и права и обавеза РНИДС-а и регистраната.

С обзиром на то да се послови регистрације назива домена врше преко овлашћених регистара, ова материја је ближе уређена другим актом, Општим условима о раду овлашћених регистара назива националних интернет домена.

Основни задатак РНИДС-а је да обезбеди и унапређује оперативну стабилност и високу доступност националних .RS и .CPB домена. То укључује регистрацију, техничко одржавање и администрацију Регистра националних интернет домена и обезбеђење DNS инфраструктуре за стабилан рад Интернета у Србији и глобално, што све регистроване .RS и .CPB домене чини увек доступним свим корисницима Интернета.

Према Општим условима, приликом регистрације, регистрант изјављује да регистрацијом предметног домена не угрожава права трећих лица. Нема претходних провера од стране РНИДС-а да би се утврдило да ли регистрација угрожава било чија права. Евентуални спорови у вези назива домена решавају се пред **Комисијом за решавање спорова поводом регистрације назива домена** или пред надлежним судом.

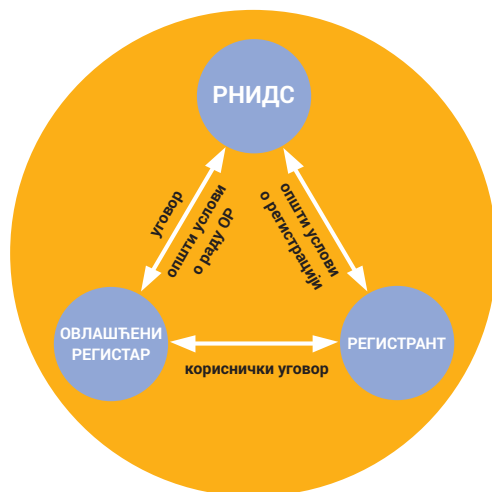
ОРГАНИЗАЦИЈЕ, УЛОГЕ И ОДГОВОРНОСТИ

Три стране су укључене у регистрацију српских назива домена: регистрант (енг: registrant), овлашћени регистар (енг: registrar) и РНИДС, као централни регистар (енг: registry).

Регистрант је страна која намерава да користи назив домена у своје име. **Овлашћени регистри РНИДС-а** су правна лица и предузетници који обављају послове регистрације назива националних домена за регистранте (кориснике). **РНИДС** управља Регистром националних интернет домена

Односи између ове три стране се регулишу општим актима које усваја РНИДС и уговорима са овлашћеним регистрима. Општи услови о регистрацији назива националних интернет домена уређују однос између РНИДС-а и регистранта. Уговором о обављању послова регистрације назива националних интернет домена и Општим условима о раду овлашћених регистара назива националних интернет домена уређен је однос између РНИДС-а и овлашћеног регистра. Шема на следећој страни приказује тај однос.

Страна која региструје назив домена, има право на употребу назива све док траје регистрација - обично до тренутка када регистрант домена не одлучи да обрише назив домена, односно не продужи регистрацију.

Како наћи регистранта домена?

Јавно доступни подаци из Збирке података Регистра националних интернет домена о томе ко је регистрант неког .RS и .CPБ домена могу да се добију преко РНИДС-овог сервиса (познат и као WHOIS) на следеће начине:

- Подаци о регистрованом називу домена -

www.rnids.rs/whois

даје податке о појединачним називима домена у облику табеле, као и у изворном текстуалном облику на веб страни, и у облику PDF датотеке

- Провера расположивости назива домена -

www.domen.rs/whois

даје резултат провере у свих пет доменских простора одједном, а ако је тражени назив домена исправан и слободан, корисник добија линк ка листи овлашћених регистара .RS и .CPБ домена

Подаци о регистранту, административном и техничком контакту које РНИДС чини јавно доступним су:

- **за физичка лица:** име и презиме
- **за правна лица или предузетнике:** име и презиме особе за контакт у оквиру правног лица или предузетника које је административни или технички контакт, назив (пословно име), адреса седишта и идентификациони (матични) број

Општи услови о регистрацији назива националних интернет домена:
www.rnids.rs/uslovi

Списак овлашћених регистара:
www.rnids.rs/registri

КАДА НАСТАНЕ СПОР

За пружене услуге у вези са доменом и садржајем интернет сајта, примењују се важећи прописи. Регистрант домена сам сноси пуну и искључиву одговорност за употребу домена. Регистрант је онај који одлучује да ли ће нека услуга бити повезана са доменом и које услуге планира да понуди. Ово могу бити услуге које је одлучио сам да понуди унутар своје организације и на својим рачунарима, или може да плати услуге које нуди хостинг провајдер или други пружаоци услуга. Услуге могу бити различите када је садржај у питању - од статичних интернет страница, до оних које садрже документа за преузимање, игре на мрежи, портале и широк дијапазон других услуга.

Спорови у вези назива домена се могу сврстати у две категорије. Први су они у којима предмет спора представља сам назив домена. Други су они код којих је назив домена саставни део спора због тога што упућује на садржај који је у одређеном смислу споран. Ни у једној од ове две ситуације, РНИДС није страна у спору.

Спорови који се тичу назива домена

Највећим делом, такви спорови спадају у област грађанског права и углавном су у питању спорови око права коришћења датог домена. Теоретски су могући и случајеви где једна страна тврди да сам назив домена садржи елементе одређеног кривичног дела.

Спорови који се тичу садржаја и услуга

У случају кршења закона и активности на Интернету којима се повређују права трећих лица, обично се спорна ситуација односи на услуге пружене на домену, а не на сам назив домена. И интернет сајт и е-пошта могу да садрже незаконити садржај или да се користе у незаконите сврхе, рецимо у сврху преваре корисника. Такви спорови често за резултат имају и кривични поступак у којем се утврђује кривична одговорност извршиоца таквог кривичног дела као и отклањају последице извршеног кривичног дела, (уклањање датог садржаја или услуге).

ДОМЕНСКИ СПОРОВИ - МЕРЕ

Спорови који се тичу права на назив домена могу да се изнесу пред Комисију за решавање спорова поводом регистрације назива националних интернет домена. Комисија делује као брза, економична и једноставна алтернатива у очигледним случајевима спора. Комисија има право да наложи да се назив домена пренесе или обрише. Према Општим условима, регистранти дају сагласност приликом регистрације да се спор који настане у вези назива домена решава пред Комисијом и да одлуку коју донесе Комисија прихвате као обавезујућу.

КОМИСИЈА ЗА РЕШАВАЊЕ СПОРОВА ПОВОДОМ РЕГИСТРАЦИЈЕ НАЗИВА ДОМЕНА

Комисија је непристрасно тело које решава спорове у вези са регистрацијама назива домена којим се врши повреда права трећих лица. Комисија има Секретаријат, који је задужен за припрему докумената у вези са споровима. Све одлуке Комисије објављују се на интернет сајту РНИДС-а.

Правилник о поступку за решавање спорова
поводом регистрације националних интернет
домена:
www.nids.rs/arbitrazna

Решавање спорова у вези назива домена:
www.nids.rs/домени/решавање-спорова-у-вези-назива-домена

Арбитражне одлуке:
www.nids.rs/документи-о-доменским-споровима/арбитражне-одлуке

СПОРОВИ У ВЕЗИ СА САДРЖАЈЕМ ИЛИ УСЛУГАМА - МЕРЕ

Уклањање садржаја или услуге

Једино делотворно средство да се незаконита услуга учини у потпуности неприступачном без негативног утицаја на друге стране, јесте да се та услуга уклони. Ово се може

учинити само локално, на рачунарима који пружају дату услугу. Најделотворнији приступ у оваквим случајевима је или да се предузму кораци директно против регистранта домена или да се контактира пружалац услуге.

Мере против регистранта домена

Први корак у решавању спора би требало да буде успостављање контакта са регистрантом домена. Неке спорне ситуације може да реши сам регистрант домена, тако што добровољно уклања одређени садржај или услуге.

Ако овај приступ не уроди плодом, законски поступак представља алтернативно средство да се регистранту домена наложи да уклони дату услугу.

Контакт са пружаоцем услуга

Ако није могуће контактирати регистранта домена, следећи корак је контактирање пружаоца услуге. У многим случајевима то ће бити пружалац хостинг услуге.

Већина српских интернет провајдера има правила о спречавању злоупотреба својих ресурса. Сваки појединачни пружалац услуга врши процену од случаја до случаја о томе да ли му уговор са клијентом или одредбе важећих закона омогућавају да сам уклони услугу или је неопходна одлука суда или другог надлежног органа.

Уклањање назива домена повезаног са садржајем или услугом

Ако се комуникација са регистрантом домена и пружаоцем услуга покаже као неуспешна, на пример, ако услугом управља пружалац из иностранства, уклањање назива домена може да представља последњу опцију. Уклањање назива домена не уклања саму услугу, али може да смањи штетне ефекте јер ће услуга бити мање доступна.

У неким случајевима није могуће контактирати регистранта домена, нити пружаоца услуга. У таквим случајевима, може да се контактира одговарајући регистар домена највишег нивоа у вези са уклањањем садржаја. Различити домени највишег нивоа имају различита правила и критеријуме који морају да се испуне да би се уклонио назив домена.

Шта се догађа кад се уклони назив домена?

Уклањање за резултат има брисање назива домена из Система назива домена. Ово значи да више не можете да добијете IP адресу за сервер на којем се налази услуга која је била понуђена на уклоњеном називу домена. Уместо тога добијате обавештење о грешци која вам саопштава да домен не може да се нађе. Уклањање погађа све услуге на домену и свим његовим поддоменима, али не уклања садржај. Проблематичан садржај може да се несметано понуди на неком другом називу домена. У том случају, услуга је и даље присутна, али биће много мање приступачна, јер већина корисника Интернета не зна IP адресу и неће моћи да приступи датом садржају.

Да погледамо то на примеру. Студент је објавио незаконит садржај на интернет страници која припада Универзитету у Београду. РНИДС нема приступ да уклони ту интернет страницу, студенатов кориснички простор или појединачни поддомен. Једина опција нам је да уклонимо назив домена *bg.ac.rs*. Последице тога би биле следеће:

- **Све адресе е-поште и интернет стране регистроване под овим доменом престају да функционишу**

У случају домена *bg.ac.rs*, ово ће погодити хиљаде адреса е-поште и све интернет стране Универзитета у Београду.

- **Сви сервери назива домена под овим доменом постаће неприступачни**

Ово може да утиче на друге домене који припадају Универзитету у Београду. Поред тога, може да утиче на домене који припадају другим организацијама које користе универзитетске сервере назива за своје домене.

- **Све друге услуге на домену постаће недоступне**

Ово може да има негативне последице и за услуге које се пружају изван домена. У случају да на том домену постоје сервиси који користе збирке података студената и запослених у академским институцијама, не би могао да се преко њих потврди идентитет корисника.

- **Сви поддомени постаће недоступни**

Интернет сајтови свих факултета Универзитета у Београду због тога ће престати да функционишу, јер им се адресе налазе испод *bg.ac.rs*, као и све њихове адресе е-поште.

- **Сви други домени чији се DNS сервер налази по овим доменом постаће недоступни**

Уколико се на домену *bg.ac.rs* налази DNS сервер, на пример за домен *ns.ac.rs*, онда ће и тај домен постати недоступан. Слично овоме, ако би се уклонио назив домена пружаоца хостинг услуга, онда би могло доћи до тога да престану да раде сви сајтови његових корисника (потенцијално хиљаде њих).

Проблем је што једино сам регистрант домена може да зна колико адреса е-поште, интернет страница и других услуга постоји на његовом домену. Ипак, детаљније истраживање активности регистранта домена може да помогне у процени вероватноће да постоје и трећа лица која немају директне везе са њим, а такође имају приступ услугама повезаним са доменом.

Поред тога, постоји неколико начина приступања сервису путем IP адресе. Једноставни приступ јесте да се постави линк директно на IP адресу, а да се не иде преко система назива домена. Такве методе користе они који шаљу нежељену е-пошту. Такође је уобичајено да се постави неколико назива домена који упућују на исту услугу – рецимо на неколико различитих домена највишег нивоа. Ако се један назив домена уклони, други могу да се користе за претраживање уобичајеним путем. Ово значи да чак и ако домен *bg.ac.rs* буде уклоњен, исти тај незаконити садржај и даље може да буде доступан на неком интернет сајту са *.com* доменом, на пример.

ПОСТУПЦИ СА НАЗИВИМА ДОМЕНА

Послови регистрације назива домена, које обављају овлашћени регистри, обухватају:

- регистрацију назива домена
- промену података о регистрацији назива домена
- продужење регистрације назива домена
- пренос регистрације назива домена на другог овлашћеног регистра
- промену регистранта назива домена
- активирање заштите од јавног објављивања података о регистранту, административном и техничком контакту за назив домена
- престанак регистрације назива домена
- друге послове у складу са актима РНИДС-а и уговором са РНИДС-ом

Промена података о регистрацији назива домена

Ако се промени неки од података о регистрацији назива домена, регистрант је дужан да најкасније у року од 15 дана од дана настанка промене, посредством овлашћеног регистра, поднесе РНИДС-у захтев за промену података.

РНИДС је дужан да промену података о називу домена спроведе најкасније у року од три радна дана. Промена података о регистрацији назива домена је спроведена када РНИДС изврши упис ове промене у збирку података Регистра националних интернет домена.

Продужење регистрације назива домена

Регистрант, посредством свог овлашћеног регистра, подноси РНИДС-у захтев за продужење регистрације назива домена. Укупан период на који је назив домена регистрован не може бити дужи од 10 година. Продужена

регистрација почиње да тече након истека текуће регистрације.

Истеком периода регистрације назив домена престаје да буде активан. Регистрант има накнадни рок од 30 дана да изврши продужење регистрације назива домена, након чега се, уколико не буде продужен, тај назив брише из Регистра националних интернет домена.

Ако регистрант изврши продужење регистрације у накнадном року, продужена регистрација почиње да тече од датума истека претходне регистрације.

Промена регистранта назива домена

Промена регистранта је могућа на основу:

- Захтева регистранта
- Одлуке Комисије за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена
- Правноснажне одлуке надлежног суда

Свој захтев регистрант, посредством овлашћеног регистра, доставља РНИДС-у. Уз захтев се доставља уредна изјава о промени регистранта, којом тренутни регистрант изјављује вољу да се изврши промена регистранта, док нови регистрант подноси захтев за регистрацију назива домена.

Престанак регистрације назива домена

Регистрација назива домена престаје ако:

- Регистрант поднесе Захтев за престанак регистрације назива домена
- Регистрант не продужи регистрацију по истеку накнадног рока од 30 дана
- Комисија за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена својом одлуком наложи престанак регистрације
- Правноснажном одлуком надлежног суда буде наложен престанак регистрације
- Надлежни јавни тужилац својим актом наложи престанак регистрације
- Регистрант изгуби својство субјекта права, без правног следбеника
- РНИДС утврди да су подаци о регистрацији назива домена нетачни или непотпуни

ЗАШТИТА ПОДАТАКА О КОНТАКТУ

Заштита података о контакту (WHOIS protection, WHOIS privacy) је сервис који омогућава да се подаци о контактима не приказују кроз јавно доступне сервисе РНИДС-а. То значи да подаци као што су име и презиме (за физичка лица), односно пословни назив, седиште, особа за контакт и матични број (за фирме), неће бити јавно видљиви.

РНИДС на захтев регистранта активира заштиту од јавног објављивања података о регистранту, административном и техничком контакту за назив домена који се чине јавно доступним.

Овај сервис је погодан за особе и фирме које не желе да се сазна да су они регистранти одређеног назива .RS и .CPB домена или када компаније које региструју назив домена за неку своју нову кампању или производ не желе да се сазна ко стоји иза ње пре званичног објављивања. РНИДС наплаћује накнаду за активирање заштите података о контакту по Тарифнику накнада.

ДОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА ИЗ РЕГИСТРА

РНИДС ће омогућити надлежним органима, другим лицима и службама приступ подацима из збирке података Регистра националних интернет домена, укључујући и податке за које је активирана заштита од јавног објављивања, уколико у складу са важећим прописима Републике Србије имају право на приступ тим подацима.

Податке који су потребни ради покретања и вођења судског спора или поступка алтернативног решавања спора у вези са називом домена, укључујући и податке за које је активирана заштита од јавног објављивања, РНИДС доставља на захтев упућен службеним путем од стране надлежног суда или Комисије за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена.

Ако треће лице упути захтев за достављање података о називу домена, за који је активирана заштита од јавног објављивања, РНИДС ће од регистранта тражити да се у року од 15 дана изјасни о давању сагласности за достављање затражених података подносиоцу захтева. Уколико је регистрант сагласан, РНИДС ће тражене податке за предметни назив домена доставити лицу које је поднело захтев.

Када је за назив домена активирана заштита од јавног објављивања, РНИДС ће контактима за назив домена е-поштом доставити допис трећег лица, који за ту сврху треће лице достави РНИДС-у.

ПРИМЕРИ АРБИТРАЖНИХ ОДЛУКА

На националним интернет доменама .RS и .CPБ мноштво великих страних и домаћих компанија је на време регистровало више назива домена и тако потпуно заштитило назив фирме или брендова, производа или услуга на српском интернет простору.

Али, неке компаније то нису учиниле на време, или су из других разлога биле принуђене да поведу доменски спор због назива домена за који су сматрале да нарушава њихово право интелектуалне својине или неко друго субјективно право.

Укратко, резултати досадашњих арбитражних поступака поводом .RS и .CPБ домена су следећи:

- „Google“ је добио спор за googlesrbija.rs, јер је тужена страна злоупотребљавала тај назив домена за изазивање забуне код посетилаца свог сајта
- „Hyatt“ није добио спор за hyatt.rs, јер се испоставило да је тај назив скраћеница која нема везе са називом познатог хотелског ланца, није коришћен за збуњивање посетилаца сајта, нити је било покушаја препродаје
- „Danone“ је добио спор за danone.rs
- ДИС није добио спор за dis.rs и dis.co.rs, због истоветне скраћенице коју користи тужена страна, али је, изгледа, касније откупио dis.rs

- „Buddha Bar“ је добио спор за buddhabar.rs и buddhabar.co.rs
- „City 24“ је добио спор за city24.rs
- „Волво“ је добио спор за volvo.rs и volvo.co.rs
- „Pirelli“ је добио спор за pirelli.rs, pirelli.co.rs и pirelli.in.rs
- „Бофрост“ је добио спор за bofrost.rs, чак је доказан и покушај препродаје назива домена за 150.000 евра
- „Акраповић“ је добио спор за akrapovic.rs
- „Техноманија“ је добила спор за tehnomania.rs и tehnomania.co.rs, јер су доводили у заблуду посетиоце сајта, водећи их при том на сајт конкурентске фирме из исте бранше
- „Webasto AG“ је добио спор за webasto.rs
- „The Body Shop International Plc“ је добио спор за thebodyshop.rs
- „SAOP računalništvo“ је добило спор за minimax.rs
- „Intesa Sanpaolo SPA“ је добила спор за банкаинтеза.срб (ово је уједно и први спор у вези са неким називом .CPБ домена)
- „Yahoo! Inc“ је добио спор за yahoo.rs
- „Hans Georg Hagleitner“ је добио спор за hagleitner.rs и hagleitner.co.rs
- „Les Publications Conde Nast“ је добио спор за vogue.rs
- „Calvin Klein Trademark Trust“ је добио спор за ck.rs
- Власник жига „Потрчко“ је добио спор за potrkobeograd.rs
- „Bayerische Motoren Werke“ је добио спор за bmwmotorrad.rs и bmwkum.rs
- „Eli Lilly Corporate Center“ је добио тражени престанак регистрације назива домена cialis.in.rs

РНИДС

Жоржа Клемансоа 18а/І, 11108 Београд, Србија
ПАК 101147

Интернет адресе:

rnids.rs и рнидс.срб
domen.rs и домен.срб

Друштвени медији:

linkedin.com/company/rnids
facebook.com/rnids.rs
twitter.com/rnids
youtube.com/rnidsonline

Радно време: 09.00-17.00, радним данима

Телефон: (011) 7281-281

Факс: (011) 7281-282

Е-пошта:

Општи контакт - kancelarija@rnids.rs

Контакт у вези интернет домена - rs@rnids.rs

Комисија за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена

Привредна комора Србије, Ресавска 15, 11000 Београд
тел. (011) 3300-911, е-пошта: izbranisud@pks.rs

